

Tarinan kertoo:
Tenho Heikkilä
Kälviä

Mössistä Ruotsalolle

Kälviä on suuri pitäjä. Halsuan rajoilta Pirskeriin merenrannalle on linnuntietä n. 90 kilometriä.

Eräänä syyskuisena viikonloppuna pari ikääntynyttä miestä päätti katsoa, mitä patikoitsija saisi kokea, jos lampsisi tämän pitkän pitäjän päästä päähän. Idästä länteen.

Saimme puhutuksi autokyydin itsellemme ja niinpä varhaisena aamuhetkenä katselimme Mössin metsäautotiellä poistuvan kyytiauton perään vähän huolestunein mielin. Nyt täältä olisi selviydyttävä Luojan luomin kulkuneuvoin sinne kauas Ruotsaloon. Sateinen sääkään ei kohentanut vähän pelonsekaista tunnelmaa. Eihän tämä muuten mitään, mutta kun molemmilla on kohta 65 mittarissa ja kampiakselin laakerit narisee niin uhkaavasti. Mutta eipä auta... ”joka leikkiin ryhtyy, se leikin kestäköön”.

Ensimmäinen poronkusema Ukonrepimästä, Koppelokankaan, Isonmaanniemen ja Torikuusen kautta Vesajärvelle tiedettiin jo ennakoita retken raskaimmaksi taipaleeksi. Ei vanhoja kuluuria. Vain vaikeakulkuista metsää ja ojitusalueita. Suota ja jopa hetteitä, joista ylipääseminen märkänä kesänä olisi ollut vaikeaa. Alkuinnostuksessa selvisimme taipaleesta yllättävänkin helposti. Täällä saimme iloksemme todeta, että se Suomenselälle istuttamalla luotu metsäpeurapopulaatio on levittäytymässä tänne. Jälkiä näkyi kovasti.

Retken tällä osuudella on mahtavat näkymät Kotkannevalle. Tulipa mieleen, kun jalka upposi hetteeseen, että parin kolmen kilometrin pitkospuupolku, yli pahimpien paikkojen, lisäisi nautintoa huomattavasti

Vesajärven karulla rannalla, H.-M. Tapion mökin kynnyksellä istuen, tankkasimme ensi kerran ja väänsimme sukkamme kuiviksi. Karttaa katsellen saimme todeta, että voisimme nyt jatkaa matkaa selvää polkua Härkänevan kylälle. Naimapolku, tankkasimme kartasta. Mistähän moinen nimitys? Eiköhän kalapolku olisi ollut osuvampi? Vesajärvi kun on aina ollut antoisana kalapaikkana kylälaisten kohteena.

Kylällä ylitimme maantien ja kävelimme Vellikankaan metsätien päästä päähän. Täällä olimme retkemme korkeimmalla paikalla, 150 metriä merenpinnasta. Myötämaatahan se on loppumatka, lohduttauduimme kipeytyneine kinttuinemme.

Matka Vellikankaalta Selkämaan metsätielle oli hankala. Allekirjoittanut luuli tuntevansa seudun, kun oli savotoinutkin siellä n. 30 vuotta sitten. Täysin oli kuitenkin kaikki tänä aikana muuttunut. Metsät kasvaneet ja suot ojitettu. Siinä jo kompassia tarvittiin, että päästiin tavoitteeseen.

Täysin kastuneina rankkasateesta ja tureikkoisesta metsästä me tielle päästyämme päätimme kävellä sitä sen kummempia reitinvalintoja tekemättä ensimmäiselle yöpymispaikalle Tollan kämpälle. Siellä takkatulen loimussa kuivattelimme vaatteemme, jotka olivatkin litimärkiä, aina nimettömistä alkaen. Oli hyvä yöpymispaikka ja uni maistui.

Seuraavana aamuna suunnistimme metsäntutkimuslaitoksen alueen kautta Kaunisvedelle. Siellä oli tämän retken ehkä kaunein paikka. Ikivanhalle asuinpaikalle pystytetty hirsikämpä. Sen pihalta, yli jyrkästi laskeutuvan niityn peilityynelle lammelle, on mitä kaunein näkymä. Rantoja kiertävä, veden yli ulottuva lehvistövyö on alkavan ruskan kirjoma. Kun vielä

keksimme rantapenkereen ja koivujen suojaan piiloutuneen rantasaunan ja laiturin veneineen, tuntui siltä, että täällä hiljaisuuden tyyssijassa haluaisi vain viipyä ja viipyä.

Matkaa oli kuitenkin jatkettava. Suunnistimme nyt polkuja pitkin Saarilammelle, jonka rannalla on Lassilan numeron vanha metsäkämpä. Sen pihalla keitimme kahvit ja ihailimme pientä metsälampea saarineen.

Seuraava etappimme kulki Kolilampin ja Akkalankankaan kautta Mustalle hoville Kälviän metsästysseuran mahtavalle metsästysmajalle. Se on tukevalla kallioperustalla, Mustalampin rannalla. Siellä olisi ollut mitä suurenmoisimmat mahdollisuudet yöpymiseen ja saunomiseenkin. Tämä ei nyt kuitenkaan kuulunut matkasuunnitelmaamme, vaan jatkoimme metsätietä Ullavan Jääskän kylälle, missä kävin Erkki Ahokankaan talossa soittamassa tarkistussoiton kotiin. Vietimme pienen kahvittelu- ja rupatteluhetken tutun isäntäväen seurassa.

Kylältä lähdettyämme tulimme hienoille hiekkakankaalle ja poluille, joiden tiesimme jatkuvan aina Riippaan asti. Retkeilijälle mitä mainiota maastoa. Nopeasti taitoimmekin tämän iltapäivän matkaosuutemme, Vanhansillan, Uudenlampin ja Herlevinharjun kautta Vesisillan pirtille. Jäi hyvästi aikaa saunomiseen ja tankkaamiseen. "Elämän sulostuttajakin" piipahti tuomisineen, että hyvin syöneinä ja raukeina kellahtimme ritsille.

Tavoilleen uskollisena oli Jouko jo anivarhain aamuaskareissa ja niinpä jouduimmekin hyvissä ajoin taipaleelle. Retken viimeinen puolikas oli alkanut. Seuraavaksi yöksi olin varannut Pelttarin Juholta mökin Pikku Seljäsen rannalta Riipassa. Hyvillä poluilla matka joutui. Päivän vasta sarastaessa olimme jo Heinojalla istumassa Lassilan Paulan ja Erkin kämpän rappusilla. Kun täältä jatkoimme Pikkukankaan ja Pahanportaan kautta Lehon ojalle, saimme siellä, metsänsä raivauksessa olevalta Honkimaan Einolta kuulla kellonajan. Päivä ei ole vielä puolessakaan ja yöpymispaikalle vajaan tunnin kävely. Kyllä taidamme kokeilla kestäisikö kintut kiriä kotiin Ruotsalolle illaksi.

Seljäsen nevaa kiertäessämme jouduimme koukkaamaan vähän Lohtajankin puolelta. Sitten Kellokaaraa Koivukankaalle, Kärmekorpeen ja Selkämaahan. Ja niinpä huomasimmekin olevamme taas rautatien merenpuolella.

Hangaskangas, Puukangas, Riutta, Ojala, Syväjärvi, kaatopaikka, Mansikkamäki ja Ruotsalo. Loppumatkalla ohitettujen paikkojen luettelosta tuli näin monotooninen, mutta niin oli myös taivalluksemmekin loppuosaltaan. Perillepääseminen tuli pääasiaksi. Kipeytyneet raajamme olivat kovilla. Tyytyväisiä kuitenkin olimme. Selviytyminen varsinkin viimeisen päivän n. 40 kilometrin marssista vaihtelevassa maastossa täyspakkauksen kanssa oli meitä tyydyttävä kuntotesti.

Haimme retkellämme myös vastausta siihen, olisiko tällä reitillä käyttöä yleisimminkin. Onhan ollut esillä ajatus, että tällaista pitkää vaellusreittiä tarvittaisiin Kälviällä. Onkohan kuitenkin niin, että maisemat ja luonto reitin varrella ovat liian tavanomaisia. Varsinkin jos niitä vertaa "Peuranpolkuun" ja vastaaviin reitteihin. Kun vielä ottaa huomioon sen satalukuisen maanomistajakunnan, jonka alueiden kautta olisi kuljettava, saattaa kiinteän polkusysteemin rakentaminen kohdata vaikeuksia heidän moninaisten mielipiteidensä ja asenteidensa vuoksi.

Ajatusta pitäisi ilmeisesti kehitellä tavalla, missä liikuttaisiin "jokamiehenoikeuksien" rajoissa. Rakennettaisiin muutama kunnollinen tulentekopaikka (niitä ehdottomasti tarvittaisiin kuivana aikana) ja ehkä pari kolme yöpymislaavua niille, jotka haluaisivat yöpyä ulkosalla. Kämpämajoitukseen täällä on loistavat mahdollisuudet, mikä käsittääksemme on vain järjestelykysymys. Näiden kiinteiden paikkojen välit voi jokainen suunnistaa oman mieltymyksensä mukaan reitinvalintoja tehden. Yksityiset ja jotkut yhteisöt ovat valmiita saattamaan em. paikat käyttökuuntoon, kun luvat siihen saadaan maanomistajalta.

Ei muuta kuin kartat alueelta kuntoon ja kuntalaisten saataville. Sitten vain seikkailemaan ja kokeilemaan rajojaan, oman laajan pitäjämme selkosille.

T. Heikkilä, mukana J. Peitso

Tarina on julkaistu Kälviän joulu -lehdessä 1995.